

ČESKO

A

JAK

DÁL?

Dluhy a exekuce

**Proč je v České republice
více než 860 tisíc lidí
v exekuci?**

**Proč je tak těžké
dostat se z dluhové pasti?**

**Jak tuto situaci
změnit k lepšímu?**

„Považuji
za nemravné,
že do dluhů
mohou spadnout
i děti!“

rektor Univerzity Karlovy
Tomáš Zima

Více na stranách 20 až 26

UNIVERZITA
KARLOVA
V PRAZE

deník

V Ústí vedl Deník debatu expertů

PANELISTÉ. V ústeckém muzeu postupně vystoupili (sedící zleva) zástupce Agentury pro sociální začleňování Radek Hábl, náměstek ústeckého hejtmána Martin Klika, rektor UK Tomáš Zima, náměstek ministra spravedlnosti Michal Franěk, prezident Exekutorské komory ČR Vladimír Plášil a ekonom Michal Mejstřík. Za pultem na snímkuje moderátor akce a Tomáš Skřivánek z Deníku. Foto: Univerzita Karlova

Velká konference Česko! A jak dál? se konala v Ústeckém kraji. Týkala se dluhů.

KRISTIÁN ŠUJAN

Sympatický mladík Honza se před lety přestěhoval z Moravy do Prahy. Ruch velkoměsta ho strhnul negativním směrem – jeho vášní se staly výherní automaty.

„Prohrál miliony a dostal se do dluhů. K tomu se přidaly deprese, které zapíjel alkoholem,“ popsala nešťastný příběh na veřejné diskusi Česko! A jak dál? Sociální podnikatelka Tereza Jurečková. Podobných případů, jako je ten Honzův, jsou na severu Čech tisíce.

EXPERTI NA DLUHÝ

Ústní debatu v Muzeu města Ústí nad Labem pro širokou veřejnost uspořádala Univerzita Karlova. Zúčastnili se jí experti na dluhy a exekuce, partnery debaty byly Ústecký

kraj, Deník a Česká televize.

Právě Ústecký kraj a města jako Most, Ústí, Chomutov a Teplice mají největší podíl osob v exekucích, okolo 18 %. „Průměr republiky je přitom zhruba poloviční. Ličiva, vydíráni sociálně slabých a věci na to napojené nabraly na obrátkách,“ uvedl rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima. Podle něj právě diskuse s experty a veřejností může přinést nové odborné pohledy na problémy společnosti.

„Cílem je debatu přesunout k těm, kteří o diskutovaných věcech mohou rozhodovat,“ doplnil.

NEREGULOVANÁ REKLAMA

Současně upozornil na to, že v exekucích jsou i tisíce dětí, za které jejich rodiče nezaplatili odpad nebo které kvůli nezaplacené jízdence chytil revizor.

„Roli v dluhové pasti hraje

také neregulovaná reklama. Nabádá člověka, aby si půjčil na dovolenou, Vánoce, všude jsou šťastní rozesmátí lidé, ale informace, že se peníze musí někdy vrátit, už chybí,“ podotkl Zima.

VYLOUČENÉ LOKALITY

Náměstek hejtmána Martin Klika (ČSSD) taktéž upozornil, že Ústecký kraj je specifický množstvím vyloučených lokalit, v nichž žije 37 250 lidí. „Když mluvíme s politiky z jiných krajů, tak opravdu nevědí, jak to u

nás vypadá. Mají v obci dva tři takové domy, jenomže u nás jde o tisíce lidí. K tomu se přidávají dlouhodobě nižší mzdy a platy i vyšší míra nezaměstnanosti,“ zmínil Klika.

Mezi hosty byl i odborník na dluhovou problematiku Radek Hábl z Úřadu vlády ČR, podle kterého exekuce neplní svou funkci. „Existuje spousta

lidí, kteří se dostali do dluhu ne proto, že nechťejí platit, ale proto, že nemůžou. Je jim zredukována mzda, zablokován účet, nemohou platit nájemné a velmi rychle se tak dostávají do dalších dluhů,“ řekl Hábl.

Do kolotoče dluhů pak vstupují hlavně společnosti nabízející půjčky s nesmyslně velkými úroky, což dlužníkům opět ztěžuje odrazení se ode dna.

DLUHÝ A EXEKUCE Ústecký kraj v roce 2018

125 241 obyvatel
v exekuci
(v ČR celkově 860 tisíc)

18,08 % lidí v exekucích

7 % seniorů v exekuci

Nejčastěji vznikají exekuce kvůli nesplaceným úvěrům a neplacení nájmu, vody či energií. U desetin dluhů byla příčinou nezaplacená pokuta.

„Cesta systémové změny v oblasti dluhů a exekucí vede například přes zvýšení hranice nezabavitelného minima, jasné definování věku, kdy je člověk odpovědný za své dluhy.“

o lidech v exekuci. Je jich příliš

ZASTUPITELKA Ústí n. L.
a zástupce Právnické fakulty
Univerzity Karlovy Karolína
Žáková při diskuzi.

Foto: Deník/Karel Pech

„Nepovedlo se včas regulovat nebankovní půjčky. Také při vymáhání pohledávek by se mělo postupovat selským rozumem, aby byly eliminovány nepřiměřené pokuty. Černého Petra ale drží soudy, které exekutora pověřují. Na druhou stranu je lepší exekutor podléhající ministerstvu než cizojazyčný vymahač s basebalovou pálkou,“ podotkl prezident Exekutorské komory

ČR Vladimír Plášil.

Dluh jako celospolečenský fenomén není podle náměstka legislativní sekce z ministerstva spravedlnosti Michala Fraňka nic špatného. „Statek se tak stává dostupnějším. Logickým řešením problému exekucí nikdy nebude jedno opatření, ale několik, jež do sebe zapadnou, ať už legislativních, či nelegislativních,“ zmínil Franěk.

Když si už člověk chce vzít půjčku, měl by podle profesora ekonomie Michala Mejstříka vycházet z ověřených dat. Proto připravil navigátor bezpečného úvěru, společný projekt Univerzity Karlovy a poradenské společnosti EE-IP, jehož základním cílem je zmapovat trh spotřebitelských půjček.

„Lidé se tak mohou věnovat solidním firmám,“ řekl Mejstřík.

NEDOPADL DOBŘE

A průvodní příběh Honzy z Moravy? Nedopadl šťastně. „Jakmile si sehnal práci, nahlásil se na zdravotní a sociální pojištění a dostal smlouvu, přišel exekutor. Po jeho zásahu zůstalo Honzovi měsíčně 9000 korun. Ubytování ho stálo 7000, na den měl méně než stokorunu,“ doplnila Jurečková.

I přes snahu sociálních pracovníků a přípravu podkladů k oddlužení soud žádostem nevyhověl. Honza se zhroutil a práci ztratil. „Dodnes nevíme, kam zmizel,“ dodala Jurečková.

Pokud jste z Ústeckého kraje a máte k tématu dluhů a exekucí co říct, neváhejte napsat svůj příběh na emailovou adresu cesko@cuni.cz.

STOP DLUHŮM

KAM SE OBRÁTIT?

Dluhové poradny

- ✓ Mapa poraden na www.jakprezidtluh.cz, +420 774 392 950
- ✓ Člověk v tísni, o.p.s. www.clovekvrtisni.cz, +420 226 200 400
- ✓ Rubikon centrum, z.ú. www.rubikoncentrum.cz, +420 739 470 408
- ✓ Charita Česká republika www.charita.cz, +420 475 601 805

✓ Poradna při finanční tísni, o.p.s. www.financnitisen.cz, +420 411 135 200

✓ Asociace občanských poraden <http://dluh.obcanskeporadny.cz/>

Veřejné instituce

- ✓ Finanční arbitr ČR www.finarbitr.cz, +420 257 042 070
- ✓ Ministerstvo spravedlnosti ČR <https://exekuce.justice.cz/>, <https://insolvence.justice.cz/>

Registry

- ✓ Bankovní i nebankovní registry a exekuce www.kolikmam.cz
- ✓ Solus www.solus.cz
- ✓ Centrální evidence exekucí www.ceecr.cz, +420 210 311 000
- ✓ Insolvenční rejstřík isir.justice.cz

5 RAD NA ZÁVĚR

- Kupujte si to, co skutečně potřebujete.
- Po odečtení všech nákladů a všech splátek by Vám mělo zůstat 20 %.
- Smlouvu čtěte i se smluvními podmínkami, nebojte se poradit s odborníkem.
- Nebojte se zeptat na všechny poplatky, povinná pojištění a cenu úvěrového účtu.
- Zjistěte si smluvní pokuty.

pište nám na e-mail
cesko@cuni.cz

ANKETA

Ptali jsme se v ulicích Ústí:

Od kolika let by měl být člověk odpovědný za své dluhy?

Od narození: 8 lidí
15 let: 23 lidí
18 let: 60 lidí

ČESKO! A jak dál?

Obrazem: Univerzita rozvířila

První veřejná diskuse v rámci projektu Univerzity Karlovy „Česko! A jak dál?“ proběhla v úterý 19. února v Ústí nad Labem. Debatovalo se o tématu dluhů a exekucí a možnostech, jak mohou odborní zástupci Univerzity Karlovy přispět a pomoci s řešením celospolečenského problému. Součástí akce byl stánek na Mírovém náměstí, který připravila Univerzita Karlova ve spolupráci s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně. Studenti zde rozdávali veřejnosti informační letáky s důležitými kontakty i možnými postupy pro případ, že se lidé do exekucí dostanou. V podvečer se konala v ústeckém muzeu diskuze s občany (více v reportáži na stranách 20 a 21).

ČESKO! A jak dál?

v Ústí diskuzi k dluhové pasti

TOMÁŠ SKŘIVÁNEK

z Deníku diskuzi
moderoval

Foto: Deník/Karel Pech

ÚSTECKÝ

deník

LITOMĚŘICKÝ

deník

TEPLICKÝ

deník

MOSTECKÝ

deník

CHOMUTOVSKÝ

deník

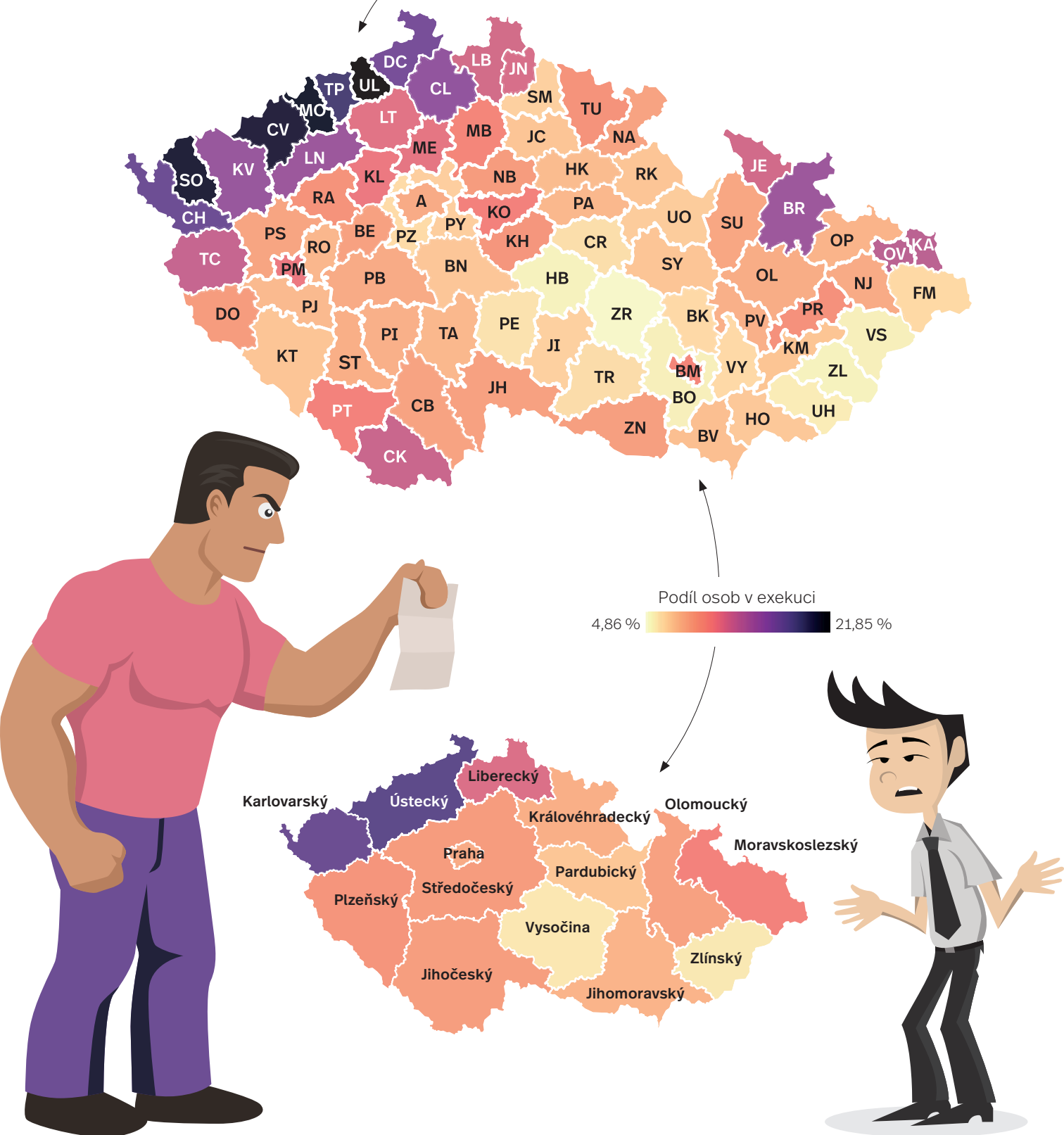
Sociální podnikatelka Tereza
Jurečková. Foto: Deník/Karel Pech

ČESKO! A jak dál?

Kde trápily exekuce Čechy

Aleš Vojří, David Valenta

nejvíce (rok 2017)

Okres	Podíl osob v exekuci (v %)	Počet osob v exekuci	Počet exekucí	Medián jistiny na osobu (v Kč)	Okres/kraj	Podíl osob v exekuci (v %)	Počet osob v exekuci	Počet exekucí	Medián jistiny na osobu (v Kč)
Ústí nad Labem	21,85 %	21 857	125 448	64 068 Kč	Rokycany	7,85 %	3 211	17 735	102 418 Kč
Most	21,05 %	20 181	113 910	84 093 Kč	Pardubice	7,79 %	11 210	59 247	102 929 Kč
Sokolov	20,75 %	15 769	79 811	90 809 Kč	Tábor	7,79 %	6 782	41 062	116 199 Kč
Chomutov	20,55 %	21 556	107 803	83 843 Kč	Plzeň-jih	7,64 %	4 043	22 569	108 044 Kč
Teplice	18,88 %	20 526	100 485	85 192 Kč	Hradec Králové	7,59 %	10 529	50 436	92 607 Kč
Cheb	17,22 %	13 374	62 533	99 553 Kč	Břeclav	7,46 %	7 344	34 767	99 093 Kč
Děčín	16,71 %	18 410	90 445	81 651 Kč	Kroměříž	7,25 %	6 590	32 163	94 827 Kč
Česká Lípa	15,47 %	13 420	71 325	104 978 Kč	Jičín	7,23 %	4 879	23 444	98 787 Kč
Karlovy Vary	15,10 %	15 072	69 311	94 838 Kč	Klatovy	7,20 %	5 320	26 846	107 175 Kč
Louny	14,91 %	10 827	56 303	94 988 Kč	Rychnov n. K.	7,18 %	4 779	21 886	92 987 Kč
Bruntál	14,84 %	11 895	60 240	88 431 Kč	Svitavy	7,18 %	6 340	35 164	82 716 Kč
Karviná	13,43 %	29 237	148 995	87 204 Kč	Benešov	7,07 %	5 763	30 272	117 180 Kč
Ostrava-město	13,42 %	37 115	237 419	92 812 Kč	Hodonín	7,01 %	9 335	45 337	89 550 Kč
Tachov	13,04 %	5 844	31 982	106 894 Kč	Ústí nad Orlicí	6,89 %	8 022	37 922	94 268 Kč
Český Krumlov	12,79 %	6 542	36 672	95 152 Kč	Praha-východ	6,77 %	9 055	44 574	100 000 Kč
Jeseník	12,48 %	4 212	22 018	83 056 Kč	Jihlava	6,71 %	6 363	38 390	113 572 Kč
Liberec	12,41 %	17 944	94 977	93 791 Kč	Semily	6,69 %	4 218	20 003	100 230 Kč
Blatná nad Nisou	12,28 %	9 313	47 993	92 532 Kč	Frýdek-Místek	6,34 %	11 453	53 910	90 741 Kč
Litoměřice	11,85 %	11 884	57 944	89 930 Kč	Blansko	6,32 %	5 775	32 273	97 730 Kč
Mělník	11,65 %	10 278	49 551	93 038 Kč	Vyškov	6,31 %	4 830	25 667	105 624 Kč
Plzeň-město	11,45 %	18 398	100 457	65 710 Kč	Praha-západ	6,26 %	6 856	35 844	104 054 Kč
Kladno	11,44 %	15 538	78 950	93 556 Kč	Třebíč	6,12 %	5 844	30 711	102 443 Kč
Kolín	10,88 %	9 000	45 612	93 092 Kč	Chrudim	6,05 %	5 338	26 629	99 263 Kč
Prachatice	10,85 %	4 652	25 377	91 151 Kč	Pelhřimov	5,91 %	3 652	19 748	122 941 Kč
Mladá Boleslav	10,52 %	11 163	43 171	74 830 Kč	Uherské Hradiště	5,60 %	6 853	35 164	110 420 Kč
Brno-město	10,44 %	33 587	226 630	87 144 Kč	Brno-venkov	5,37 %	9 583	52 513	97 201 Kč
Přerov	9,84 %	11 035	52 539	87 385 Kč	Vsetín	5,36 %	6 553	30 267	87 391 Kč
Trutnov	9,71 %	9 822	46 410	99 425 Kč	Zlín	5,29 %	8 654	47 788	123 394 Kč
Rakovník	9,68 %	4 542	22 733	92 667 Kč	Havlíčkův Brod	5,28 %	4 251	22 244	115 936 Kč
Kutná Hora	9,43 %	5 992	31 800	86 582 Kč	Žďár nad Sázavou	4,86 %	4 864	26 662	121 118 Kč
Domažlice	9,17 %	4 745	25 934	108 957 Kč					
Nymburk	9,12 %	7 354	38 147	99 539 Kč	Ústecký kraj	18,08 %	125 241	652 338	81 305 Kč
Znojmo	8,94 %	8 618	49 563	96 201 Kč	Karlovarský kraj	17,45 %	44 215	211 655	94 864 Kč
Beroun	8,88 %	6 652	33 133	102 224 Kč	Liberecký kraj	12,13 %	44 895	234 298	97 252 Kč
Jindřichův Hradec	8,84 %	6 882	38 476	110 690 Kč	Moravskoslezský kraj	10,87 %	112 277	609 190	89 436 Kč
České Budějovice	8,73 %	14 025	86 062	88 424 Kč	Plzeňský kraj	9,62 %	47 175	256 426	90 091 Kč
Náchod	8,69 %	8 157	39 885	93 976 Kč	Středočeský kraj	9,12 %	100 327	496 238	95 341 Kč
Plzeň-sever	8,61 %	5 614	30 903	99 074 Kč	Jihočeský kraj	9,01 %	48 655	284 664	99 338 Kč
Šumperk	8,57 %	8 885	43 356	88 719 Kč	Olomoucký kraj	8,89 %	47 888	249 176	85 217 Kč
Příbram	8,39 %	8 134	42 451	110 186 Kč	Hlavní město Praha	8,35 %	90 062	583 236	94 290 Kč
Praha	8,35 %	90 062	583 236	94 290 Kč	Královéhradecký kraj	8,16 %	38 166	182 061	95 510 Kč
Nový Jičín	8,33 %	10 682	52 775	89 121 Kč	Jihomoravský kraj	7,94 %	79 072	466 750	92 043 Kč
Olomouc	8,26 %	16 282	93 338	84 539 Kč	Pardubický kraj	7,08 %	30 910	158 962	95 740 Kč
Strakonice	8,16 %	4 895	29 145	94 750 Kč	kraj Vysočina	5,77 %	24 974	137 755	114 815 Kč
Prostějov	8,11 %	7 474	37 925	80 606 Kč	Zlínský kraj	5,74 %	28 650	145 382	104 801 Kč
Písek	8,09 %	4 877	27 870	113 109 Kč					
Opava	7,95 %	11 895	55 851	83 031 Kč					

ČESKO! A jak dál?

REKTOR **TOMÁŠ ZIMA** PŘIBLÍŽIL NOVÝ PROJEKT UNIVERZITY KARLOVY:

Po dluzích přijde bezpečnost

Univerzita Karlova zahájila projekt s názvem „Česko! A jak dál?“ Jeho cílem je pomoci s řešením zásadních celospolečenských témat a problémů, před kterými stojí naše společnost. „Proto jsme Univerzitu Karlovu vytvořili diskusní platformu „Česko! A jak dál?“ a definovali několik opravdu klíčových problémů, které lidi trápí. Patří mezi ně například kvalita potravin, dluhy a exekuce, sucho, bezpečnost, stárnutí, ale také zemědělství či vzdělávání,“ uvedl rektor univerzity Tomáš Zima.

O jednotlivých tématech povede univerzita v průběhu letošního roku veřejné diskuse napříč regiony České republiky, do kterých se zapojují špičkoví vědci a odborníci Univerzity Karlovy, ale také

osobnosti z řad odborné veřejnosti, politiky a samozřejmě běžní občané.

„Naším cílem je vytvořit návrhy, jak v jednotlivých problémech postupovat dál. Důležitým cílem projektu je rovněž posílit v regionech povědomí o činnosti Univerzity Karlovy,“ dodal rektor.

Jaká myšlenka vedla k vzniku podobného projektu?

Jedná se o tzv. třetí roli univerzity, tedy aktivní komunikaci univerzity a společnosti. Absolventy UK jsou špičkoví právníci, ekonomové, přírodovědci, lékaři, sociologové, IT specialisté, bezpečnostní odborníci... To je obrovský znalostní a vědomostní potenciál a my jsme se rozhodli, že jej zapojíme a pokusíme se pomoci s řešením témat, která společnost tíží.

První téma, které jste se rozhodli řešit, byly dluhy a exekuce. Proč?

To je opravdu zásadní problém, který u nás devastuje desítky tisíc rodin. Je šílené, že v exekuci je u nás přes 860 tisíc lidí. A půl milionu občanů má tři a více exekucí. Považují za nemravné a nemorální, že do dluhové pasti se mohou dostat i malé děti, které třeba nemají platnou

podnikatele. Taková situace není normální. Dosavadní systém je potřeba změnit. Musíme zabránit tomu, aby se do exekucí propadaly děti, musíme lépe stanovit hranici nezabavitelného minima, aby se z dlužníků nestávali žebráci. Musíme jim dát naději na splacení závazků a udržení důstojného života. Veřejnou diskusi jsme se rozhodli udělat v Ústí nad Labem, tedy v kraji, který problém trápí nejvíce – za rok 2017 tu bylo v exekuci 18 % lidí! To je nejvyšší počet v rámci celé ČR.

Jak diskusi hodnotíte? A na jaké řešení jste v rámci ní přišli?

Jsem velmi rád, že společně se zástupci Univerzity Karlovy o problému exekucí diskutovali s občany v panelu zástupce vedení ústeckého kraje, vládní Agentury pro sociální začleňování, Exekutorské komory i ministerstva spravedlnosti. Těší mě, že se v publiku sešlo přes osmdesát lidí, pracovníci občanských sdružení, neziskových organizací, akademiků i běžných občanů. Mám také radost z toho, že se podařilo úspěšně na akci kooperovat s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně, její studenti se například zapojili do rozdávání informačních letáků veřejnosti. Na základě proběhlé diskuse jsem přesvědčen, že cesta systémové změny v oblasti dluhů a exekucí vede například přes zvýšení hranice nezaba-

ké posílit preventivní opatření a výuku finanční gramotnosti či zkvalitňovat síť poraden, které garantuje stát.

Jaké bude další téma, které chystáte?

Dalším tématem, kterému se chceme věnovat, bude bezpečnost, a to jak bezpečnost vnitřní, tedy na ulici a v našem okolí, tak bezpečnost vnější, mezinárodní. Veřejná diskuse se bude konat 20. března v Plzni a kromě zástupců Univerzity Karlovy se do ní zapojí například generál Petr Pavel, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová, ředitel NUKIB Dušan Navrátil či zástupci policistů, hasičů a záchranných.

Jak dlouho projekt Česko! A jak dál? potrvá a co bude na jeho konci?

Určitě celý rok 2019, s možným přesahem do roku 2020. Témat k řešení je celá řada, naším cílem je všechna vybraná témata prodiskutovat a připravit ucelený soubor jednotlivých návrhů a podnětů, jak postupovat dál.

Pane rektore, jak vidíte budoucnost České republiky Vy? Jak dál?

Jsem optimista. Jako lékař si dovoluji vyslovit diagnózu, že Česko je v dobré formě a má velký potenciál – v šikovných lidech, v úspěšných firmách, v dobře fungujícím průmyslu, ve vědě a inovacích i ve své strategické poloze v srdci Evropy. Jsme bezpečná a budme sebevědomá země. Jen bych si přál, abychom se více zajímali o věci veřejné a méně podléhali účelové šířené frustraci, různým fake news a lžím nebo podezřele jednoduchým receptům od falešných spasitelů. Ti jsou pro nás pro všechny velmi nebezpeční.

jízdenku v MHD. Z chudoby a dluhů se stal výnosný byznys pro vymahačské agentury a všehoschopné

vitelného minima, jasné definování věku, kdy je člověk odpovědný za své dluhy, a také důslednou regulaci nebankovních půjček a potírání obchodu s chudobou. Musíme ta-